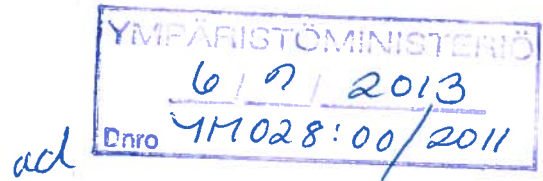

3.9.2013

Ympäristöministeriö

Viite: Lausuntopyyntö valtioneuvoston asetuksesta eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta, YM028:00/2011, lausuntopyyntö 5.7.2013

Lausunto asetusluonnoksesta

Kaakkois-Suomen ELY-keskus antaa viite –kohdassa mainitusta asetusluonnoksesta seuraavan lausunnon.

Nitraattiasetuksen uudistamisen tavoitteena on nykyisen asetuksen selkiyttämistarve sekä sen tulkintaan että toimeenpanoon liittyen. Lisäksi EU komissio on vaatinut jäsenmailtaan muutoksia nitraattidirektiivin täytäntöönpanossa. Uusi asetusluonnos vastaa osittain asetettuihin tavoitteisiin.

Asetusmuutoksen vaikutukset viranomaistyöhön tulisi vielä arvioida. Uusi astus voi pahimmillaan lisätä hallinnollista työtä lisäämällä täydentävien ehtojen valvontaa esimerkiksi fosforin enimmäismäärän osalta.

3 § Määritelmät

Luonnoksen mukaan lannalla tarkoitetaan käsittelemätöntä ja maatilalla käsiteltyä tuotantoeläinten sontaa ja/tai virtsaa, joka voi sisältää myös kuiviketta ja vettä. Epäselvyyksien välttämiseksi tulee varmistaa, että asetusta sovelletaan myös pieniin hevostalleihin ja siellä syntyvään lantaan.

5§ Lannan varastointi

Lantaa voitaisiin varastoida pellolla enintään kuukauden odottamassa levitystä. Käytännössä lyhytaikainen varastointi voi alkaa 1.3., jos levitys suunnitellaan aloitettavaksi 1.4.

Asetusluonnoksen 8 §:n mukaan poikkeustilanteessa varastointi patterissa voidaan aloittaa tietyin edellytyksin 1.2. alkaen ja patterissa oleva lanta on levitettävä 15.10. mennessä. Tulisi vielä pohtia, tarvitseeko asetukseen jättää hallinnollista työtä viljelijältä ja viranomaiselta vaativaa ilmoitusmenettelyä, vai olisiko ko. määräykset yhdistettävissä. Pykälät 5, 8 ja 9 voidaan yhdistää ja ilmoittamismenettelystä voidaan luopua kokonaan. Pykälissä olevia päivämääriä tulisi yhtenäistää.

6 § Orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointi

Orgaanisia lannoitteita on monenlaisia, joten kategoriset varastointiohjeet voivat olla käytännössä vaikeita soveltaa tai epätarkoituksenmukaisia. Esimerkkinä kuivat lannoitevalmisteet, jotka sisältävät vähän ravinteita.

7 § Varastointia koskevat rakenteelliset vaatimukset

Uusille lantaloille esitetään kattamisvelvoitetta. Ehdotuksen mukaan kuivalantala ei voitaisi kattaa kelluvaa katetta vastaavalla tavalla, koska sadevedet pääsisivät tällöin varastoon. Jos kuivalantala on rakennettu vesitiiviistä materiaalista määräysten mukaisesti ja siten, että valumat ympäristöön on estetty, ei sadevesien pääsyn estäminen kuivalantalaan ole aina perusteltua. Kuivikelannan käytöstä aiheutuu pääsääntöisesti vähemmän vesistökuormitusta kuin lietelannan käytöstä, joten asetukseen ei saisi jäädä määräyksiä, jotka suosivat lietelantajärjestelmien rakentamista.

Tärkeää on, että varastotilat ovat riittävät myös tilanteissa, joissa lantaa ei sää- ja maaperäolojen vuoksi päästä levittämään aikataulullisesti järkevästi. Toiminnanharjoittajien tulisi ottaa tämä huomioon lantaloiden kokoa määrittäessä. Lantaloissa tulee olla riittävä "puskuri" niitä tilanteita varten, ettei levitys onnistukaan. Maatilarakentamista koskeva ohjeistus ja tämän asetuksen sisältö on synkronoitava lannan varastoinnin osalta.

10 § Lannoitteiden käyttö

Lannanlevityskielto ajanjaksolle 1.11.-31.3. on selkeä. Kiinteät yksiselitteiset levitysajat ilman poikkeusaikoja selkeyttävät määräystä nykyisestä. Levityksessä tulee edelleen otettavaksi huomioon lannan levityksen muut rajoitukset kuten veden kyllästäminen tai routaantunut maa. Kasvukauden jälkeen tehtävä lannan levitys lisää ravinnehuuhtoutumariskiä ja ravinnehävikkiä, joten levitys tulisi tehdä mahdollisimman suurelta osin keväällä ja kasvukauden aikana. Asetusluonnoksen 11 §:ssä esitetty lannan sisältämän liukoisien typpimäärän rajoittaminen syksyllä on vesiensuojelun kannalta vaikuttavaa. Siltä osin, kun levitystä tehdään syksyllä kasvukauden jälkeen, levitysolosuhteilla on suurempi merkitys kuin levitysajankohdalla, joten viimeisen levityspäivämäärän asettamisella kahta viikkoa aiemmin tai myöhemmin ei ole suurta merkitystä.

Lannoitusta koskevat eri metrimäärät suhteessa vesistöihin on synkronoitava muiden vastaavien rajoitteiden kanssa (esim. suojakaistan leveys vesistön varressa on 3 m).

Lannan levitysetäisyys talousvesikaivoihin tulee synkronoida muun ohjeistuksen ja tukiehtojen sekä tämän asetuksen ehtojen osalta.

11 § Typpilannoitemäärät

Typpilannoitemäärät on esitetty liian monimutkaisesti. Tällä tasolla tulee riittää karkeat pääjaot. esim. syyskylvöiset kasvit, kevätiljat, nurmet jne. Synkronointi valmisteilla olevan ympäristökorvausjärjestelmän lannoitusrajoihin on tarpeellista.

Typpimäärät ovat nykyiseen viljelykäytäntöön nähden korkeat.

12 § Fosforilannoitemäärät

Asetuksen 12 §:ssä kokonaisfosforille säädeltäisiin enimmäislannoitusmäärät vuodessa, jotka olisivat peltokasveille 60 kg/ha, puutarhakasveille 100 kg/ha ja sokerijuurikkaalle sekä perunoille 80 kg/ha. Fosforilannoituksessa voitaisiin käyttää enintään viiden vuoden tasausjaksoa ja laskentaperusteena käytettäisiin liukoista fosforia. Esitetyt fosforilannoitusmäärät ovat korkeat, kun otetaan huomioon esimerkiksi nykyisen ympäristötuen mukaiset hehtaarikohtaiset fosforilannoitusmäärät. Tästä syystä fosforilannoitemäärien asettamisella ei ole kovin suurta merkitystä vesistökuormituksen kannalta.

Lisäksi fosforin käytön enimmäismäärän lisääminen asetukseen lisää myös hallinnollista työtä. Se aiheuttaa automaattisesti uuden valvontakohteen täydentävien ehtojen valvontaan.

13 § Ravinnepitoisuuksien määrittäminen

Ei ole toivottavaa, että vaaditaan lanta-analyysin ja ns. taulukkoarvojen keskiarvojen käyttämistä, kun lasketaan lannan ravinnesisältöä. Tämä voi lisätä merkittävästi tukitarkastajien työtä lannoitusvalvontojen yhteydessä. Ylipäättään tulisi lähteä siitä, että kun vaaditaan lanta-analyysi, myös sitä käytetään lannoituksen suunnittelussa ja ravinteiden laskennassa.

15 § Valvonta

Pykälä vaatii selkeyttämistä.

Lausunnon valmisteluun ovat osallistuneet allekirjoittaneiden lisäksi maaseutu ja energia -yksikön päällikkö ja asiantuntijat.

Ylijohtaja

Leena Gunnar

Vesistöpäällikkö

Visa Niittyniemi

